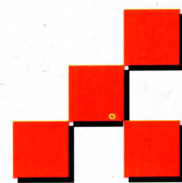

BOBOVAC

LIST VAREŠKIH HRVATA

GODINA XIII.

BROJ 146

VAREŠ

VELJAČA 2007.

Cijena 1 KM • 4 Kn

Za inozemstvo 1 €

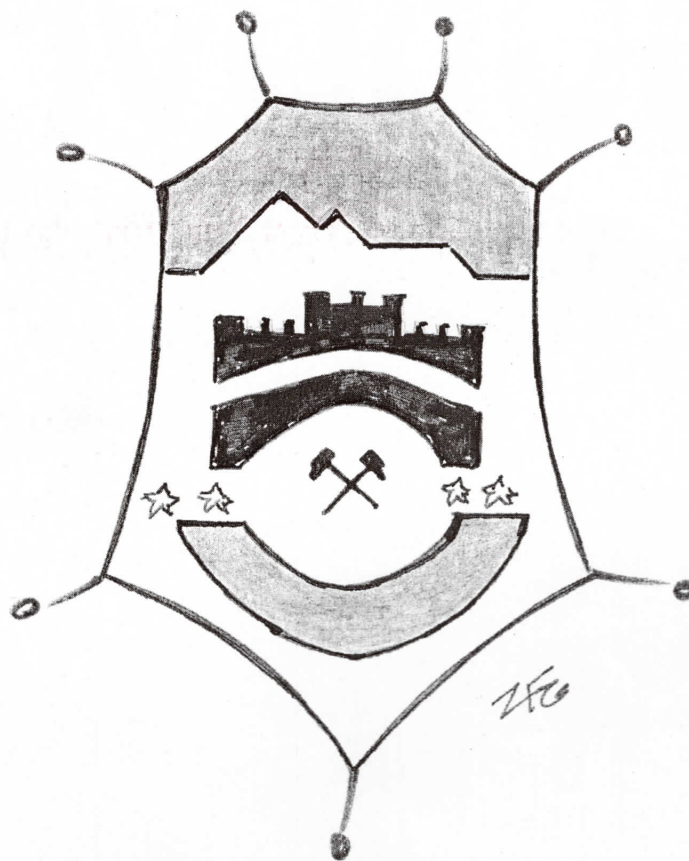

Sve očigledniji klimatski poremećaji i njihove vrlo uznemirujuće posljedice počeli su poticati raspravu o tome što se može dogoditi za nekih 10-20 godina ili pola stoljeća. No, već i to dostatno govori o samoživosti modernog svijeta, koji kao da zaboravlja misliti na svoje unuke i na to da bi im trebalo ostaviti ispravan planet. Mnogi se ne bi ni zabrinuli da nedavni orkani i snježne oluje nisu imali dosad neviden radijus i demonstrirali snagu nad cjelokupnom sjeverozapadnom i središnjom Europom. Oluja nazvana "Cyrill", s vjetrovima brzine do 200 kilometara na sat, čudnom slučajnošću zahvatila je sve zemlje koje pokriva euro, izuzev Grčke, a siromašnije je majka priroda iz nekog razloga odlučila malo poštediti.

Vodeći svjetski klimatolozi upozoravaju da su ubuduće moguće i gotovo izvjesne snažnije oluje, kao i poplave u oblastima s nižim nadmorskim visinama i sve veće suše. Kako ističu, posljedice neće biti odmah tako dramatično vidljive, ali bi tijekom sljedeća tri do četiri desetljeća mogle prouzročiti ogromne štete na obradivim površinama o kojima ovisi opstanak mnogih društava. Smatra se da bi globalne klimatske promjene naposljetku mogle izazvati masovne migracije ljudi, te, povrh svega, dovesti do ratova oko poljoprivrednog tla, izvora vode i drugih prirodnih resursa. (Ukoliko bi se ovakav scenarij ostvario, Vareš bi postao vrlo zanimljivo mjesto, ali zasad se radi samo na tome da ga se proglasi mrtvim i pokopa što prije!)

Političari u našoj zemlji ne misle da je Sudnji dan tako blizu, niti da će ikada ikome polagati račune a najmanje Bogu, premda ih stalno vidamo u prvim redovima u crkvama i džamijama. Oni kao da imaju sve vrijeme svijeta pred sobom. O njima i njihovu (ne)radu govori nesređeno stanje na svim poljima i pravo je čudo da išta funkcioniše. Riječi koje karakteriziraju okruženje u kakvom živimo najčešće su: siva eminencija, crno tržište, bijela kuga i sl. Ima tu svakakvih boja, uglavnom – ništa ružičasto.

Osobni interesi vječiti su prioritet kod većine izabраниh, no naj-

IZMEĐU DVA BROJA

većim kamenom spoticanja u višemjesečnim pregovorima oko uspostave vlasti postala su dva HDZ-a. Budući da su ostvarili podjednake izborne rezultate, odstranjena je mogućnost da bilo koji od njih ekskluzivno predstavlja "svoj narod", što se pokazuje presedanom u političkom životu Hrvata u BiH. Tako se, dijeljenjem Hrvata, ionako malobrojnih i nesložnih, umjesto pluralizma dobilo i drugu nuspjavu (prva je bila izbor **Željka Komšića** za hrvatskog člana Predsjedništva BiH). Početno izrugivanje nad posrnutim političkim jedinstvom hrvatskog nacionalnog korpusa u BiH, sada se pretvorilo u golem uteg o vratu cijele zemlje.

Uslijed očiglednog zastoja reformi u BiH, međunarodna zajednica je odlučila mijenjati svoju politiku pa će **Christian Schwarz-Schilling** otići s mjesta Visokog predstavnika u BiH – zbog pasivnosti. Kad bi se ista mjera primijenila na domaće političare, doista, koliko bi ih ostalo?

Iako se često može čuti da treba prestati s pričanjem i pisanjem o ratu, teško se oteti dojmu da to dolazi od strane upitnih pacifista, pa i dezertera, a da se tome rijetko protive oni koji su u ratu osjetili nepravedno nanesenu patnju ili doživjeli gubitak nekog svog. S prisjećanjem na ratne događaje ne treba prestati sve dok se ne iskopa i posljednje

zrno istine i sve dok ima onih kojima tu istinu dugujemo. Istina podrazumijeva i nečiju humanost, hrabrost i žrtvu koju treba poštovati, a ne samo otkrivanje zločina, čiji počinitelji možda nikada neće biti osuđeni, ali koje treba prezirati.

Mi smo u *Bobovcu* u više navrata izveli na čistac sve ono ključno što se događalo u Stupnom Dolu, ali i oko njega. Isto tako, smatramo važnim raskrinkati krivotvorenje ostalih činjenica iz nedavnog rata, poglavito onih koje se odnose na nas same. Događa se da neki pokušavaju iznova namještati pozornicu, s bitno drugačijim rasporedom snaga, uzroka i posljedica nego što je to bilo u stvarnosti ratne 1993. Od velike "oslobodilačke" euforije ostalo je malo toga ili čak ništa, barem sudeći prema onome kako je prodor do Vareša opisan u nedavno objavljenoj knjizi o ratnom putu, po mnogo čemu, najekstremnije postrojbe Armije BiH. Zapanjujuća samozatajnost naprosto mami da je se sučeli s argumentima, a više o tome na str. 4-5.

Početak godine protekao je uz primjetnu nestašicu snijega, što je u Varešu netipično, ali ipak pozdravljeno s obzirom na probleme kod održavanja prometnica. Međutim, do izražaja su došli neki drugi, gospodarski problemi, a najgore je zapravo kad se stvori problem ondje gdje ga nitko ne bi očekivao. Tako je bilo s dobavljanjem smeća iz Visokog, zbog čega je u Varešu nastao skandal. O tome se na prilično burnom zasjedanju Općinskog vijeća raspravljalo *post festum*, ali je ostalo nejasno koliko je kamiona smeća prihvaćeno iz Visokog i što su oni doista sadržali. Iako je službeno zaključeno da je dovezen samo jedan kamion nakrcan kožama umjesto obećanog kućnog smeća, svjedoci tvrde da je u više navrata prevezeno nešto užasno smrdljivo. Naposljetku je građanima čak odano priznanje na budnosti i iskazanoj svijesti, a možda je malo nedostajalo da se netko od njih zbog jačine smrada i – one-svijesti.

I tko onda ne bi poželio divne bijele pahulje, makar će najposlije ispasti po onoj: "Nije pao snijeg da pokrije brijeg, već da zeko sakrije svoj trag..."

B

— IZ ŽUPNIH MATICA —

VAREŠ Umrli: Mato Marijanović (1941.), Jeronim Čingel (1931.), Svetlana Šimić rođ. Brkić (1975.).

BOROVICA Umrli: Slavica Ivanović rođ. Nikolić (1941.), Ilija Kalfić (1932.).

Fotografija na naslovnici: **G. Sprečić**

Donatorski žiro-račun za pomoć obnovi Radničkog doma:

**Općinski načelnik Općine Vareš,
HVB-Central-profit banka d.d. Sarajevo,
129-402-10009723-90.**

"Bobovac" su financijski potpomogli **fra Emanuel Jurić** iz Zatona Velikog (Hrvatska) s 30 €, **Lela Cica Kos** iz Berlina (Njemačka) s 50 KM, te **Zdravko Lovrenović** iz Drvara sa 60 KM, na čemu im uredništvo toplo zahvaljuje.

POMOĆ U OBNOVI

Potrebna za obnovom povratničkih kuća na području vareškog općine i dalje je izražena. Ali, sve je manje humanitarnih ili vladinih organizacija koje nude pomoć na tom planu, a i kada je nude, čine to prema pooštrenim kriterijima zbog loših iskustava s ranijim korisnicima projekata. Danas je jasno da su kuće obnavljane najmanje onima kojima je bilo najpotrebnije, te da u mnoge od njih korisnici projekata nikada nisu uselili, a nije bilo mehanizama koji bi ih na to primorali ili ih distancirali ako nemaju iskrene povratničke namjere. Ipak, potpisivanjem ugovora u zgradi vareške Općine 11. siječnja 2007. godine, novih 12 korisnika prihvatilo pomoć Vlade Republike Hrvatske u građevinskom materijalu, obvezujući se na izgradnju vlastitim sredstvima u periodu od 90 do 120 dana. Isporka materijala počeo će na proljeće, a ona će se odvijati u fazama: najprije materijali za temelje i zidove, potom za krov i krov, i naposljetku dolazi fasadna stolarija te sanitarni uređaji. Treba naglasiti da potpisnici ugovora, uz izradu projektna dokumentacije o trošku hrvatske Vlade, od materijala na lokaciju dobivaju još jedino vapno i cement, dok primjerice pijesak, žicu, čavle i ostalo moraju pribavljati sami. No, oko nabave pijeska općinski je načelnik obećao određenu pomoć.

Premda se potencijalni korisnici ovog programa pomoći često obeshrabre zbog visokih pratećih troškova i nemogućnosti da sami grade objekt, treba znati da nije sve tako sjajno ni kod projekata popularno zvanih "ključ u ruke". Naime, mnogi su naknadno imali neočekivanih ulaganja zbog loših materijala koje su im ugrađivali razni implementatori sa ciljem da što jeftinije prođu. U svakom slučaju, informacije i aplikacije za pomoć u obnovi po programu hrvatske Vlade moguće je dobiti u Službi za prostorno uređenje i obnovu Općine Vareš. Kad se skupi određeni broj aplikacija, konačni odabir korisnika pomoći – naravno, samo onih koji udovoljavaju postavljenim uvjetima – vrše predstavnici resornog ministarstva Vlade Republike Hrvatske, a općinska je služba kod svega toga u ulozi servisa. Dakle, podnošenje aplikacije ne znači automatski i dobivanje pomoći, no podnositelj zahtjeva, kad postanu nezadovoljni, često traže krivca u onome kod koga su predali aplikaciju.

PROSVJED "ŠUMMEXA"

Radnici poduzeća "Šummex" d.o.o. Vareš 22. siječnja održali su

javni prosvjed, tražeći poništenje privatizacije tog poduzeća i rješavanje svog radno-pravnog statusa vraćanjem na rad u Poslovnu jedinicu "Šumarija" Vareš u sastavu Šumsko-privrednog društva Zeničko-dobojskog kantona. Navodeći kao osnovni razlog lošu poslovnu politiku SPD-a prema društvima za eksploataciju šume kao što je "Šummex", ističu da su prošlu godinu završili s uposlonošću kapaciteta od svega 50% i uz 500.000 KM potraživanja od SPD-a.

Uprava "Šummexa" optužuje SPD za raspisivanje i provođenje tendera za sječu šume suprotno Zakonu o javnim nabavama i za dodjelu poslova izvođačima koji ne ispunjavaju propisane uvjete, čime je angažman 132 radnika "Šummexa" potpuno doveden u pitanje.

Prosvjed je započeo okupljanjem u krugu poduzeća u Ljepovici, odakle se krenulo s transparentima kroz grad. Pred zgradom Općine, nakon kraćeg sastanka s njihovim predvodnicima iz uprave i sindikata – **Seadom Ganićem** i **Sehvetom Zukanom** – općinski načelnik **Hamdo Fatić** i predsjedatelj Općinskog vijeća **Zdravko Marošević** radnicima su izrazili potporu, pozivajući ih da ostanu korektni i dosljedni u rješavanju svoga pitanja.

Prosvjedna šetnja nastavila se glavnom gradskom ulicom, pri čemu su građani s transparenta iščitavali i posebno podržavali dvije poruke, za koje se očito priželjkivalo da ih netko javno istakne: "Pašo, uništio si dva poduzeća; hoćeš i treće?" i "Džomba, idi u Foču pa vodi politiku!". Tijekom istoga dana, kad su se radnici "Šummexa" sa svojim transparentima iskrcali pred zgradom kantonalne vlade u Zenici, njihove je predstavnike primio premijer **Miralem Galijašević** i obećao im organizirati zajednički sastanak s predstavnicima SPD-a i kantonalne Agencije za privatizaciju.

SPORNO SMEĆE

Odavno nije bilo teme oko koje se podigla prašina kao oko afere s dovoženjem smeća iz Visokog, a o čemu se raspravljalo na 21. sjednici Općinskog vijeća Vareš 31. siječnja. Dnevni je red imao 15 točaka, a na početku je općinski načelnik obznanio i tu nevjerojatnu vijest da je izvršena prva uplata Općini (za prvu polovicu prošle godine) po osnovi Zakona o šumama, ali preko toga su vijećnici prešli kao da nisu čuli, čekajući samo da se otvori točka pod kojom će se razmatrati informacija o smeću. Kao i druge informacije izrađene za sjednice

vareškog Općinskog vijeća, i ova je bila lišena jasnih obrazloženja, što odmah otvara veći prostor za sumnje i svakakve reakcije vijećnika. Ukratko, općinski načelnik **Hamdo Fatić**, na temelju svojih ovlasti iz Odluke o komunalnom redu, a zamoljen od načelnika Općine Visoko "zbog problema koje ima Visoko s odlaganjem smeća", odobrio je da se određene količine "kućnog smeća" dovezu na naše odlagalište na Koti, uz naknadu JKP-u "Vareš". Time je JKP "Visočica" dobila zeleno svjetlo, ali su njezini kamioni u Varešu izazvali ljutnju građana. Vijećnici su se tijekom rasprave i međusobno prepirali tko je od njih, a tko nije na vrijeme znao, vidio ili bar čuo o čemu se radi, jer je bilo poražavajuće da su reagirali samo građani. U pismenoj informaciji podijeljenoj pred samu sjednicu navedeno je ukupno 15 kamiona "kućnog smeća", ali rečeno je da je to pogreška, koju je usmeno ispravio direktor JKP "Vareš" **Zafer Kamenjaš** na 12 kamiona. Pogriješiti za jednu petinu kod brojanka do 15 zbilja je na razini predškolskog uzrasta! No, informacija je postala potpuno depasirana kad je općinski načelnik za govornicom potvrdio da je ipak doveden jedan kamion koža (nitko ne zna kakvih) te da su mu policajci dojavili o tom preveć smrdljivom teretu, poslije čega je zabranio svaki dovoz. Tog detalja, a o čijem je smradu bruja cijeli Vareš, u onome što se zvalo informacija, dakle, nije bilo. Nadalje, te kože, kako se tvrdi, nisu bile dio dogovora, uglavnom posute su vapnom i zatrpane jalovinom. No, to je bilo dovoljno sanitarnom inspektor **Sulji Abadžiji** i komunalnom inspektor **Zijadu Zelenturoviću** da, samo dan kasnije, po obilasku odlagališta sačine izvješće u kom stoji da ondje nije primijećeno ništa drugo osim "kućnog smeća" iz Visokog. Takav nalaz prikačen uz takvu informaciju doveo je do toga da su na sjednici počele sipati i teške optužbe. Štoviše, prema nepotvrđenim informacijama, kad je to postalo neugodan posao, Visočani su počeli dovoziti svoje "kućno smeće" u ranim jutarnjim satima. I posljednje što stoji u informaciji govorilo je samo za sebe: dovoženje smeća obustavljeno je 24. siječnja "zbog protivljenja stanovnika općine". Poslije svega što se izrodilo iz te, naizgled naivne, vareške solidarnosti, moglo se kazati barem da je daljnji prihvata smeća odbijen zbog "nepripravljanja dogovora od strane Visokog", najblaže rečeno, ili zbog "prljave podvale", grublje rečeno. Ali – ako je o zlorabljenju uopće riječ, jer ničim nisu opovrg-

nute insinuacije da se ipak radilo o nekom zakulisnom odgovoru (na razini načelnika ili pak između samih komunalnih poduzeća), kao ni sumnje da se tu možda radilo o nekim životinjskim iznutricama i, nadasve, da je takvog "kućnog smeća" dovezeno više od jednog kamiona. Glavno je da je stroj poduzeća BBM "Amfibolit" sve to odmah zatrpavao, što je još jedna karika u lancu vrlo indikativnih stvari. Ako nema nimalo krivice na našoj strani, onda je najprirodnije bilo zatražiti objašnjenje od strane Visočana, ali, zanimljivo, to nitko nije potencirao. Jedna od predloženih mjera, iako nerealna ali je bar zvučala dobro, bila je da Visočani dođu po svojih 12 ili 15 kamiona otpada i "kad nisu htjeli pošteno" neka ga odvezu natrag. No, jasno je da se ništa od toga neće desiti jer se u našem društvu ovakve pojave – koje se u žargonu uz prostačko naslađivanje naziva "zavaljivanjem" – smatraju prirodnim.

Kako god bilo, općinski je načelnik pod pritiskom pojedinih vijećnika zamalo odlučio podnijeti ostavku. Na koncu se ispričao vareškoj javnosti i sa svoje strane predložio prijenos svojih ovlasti iz Odluke o komunalnom redu na Općinsko vijeće, kao i to da se istraže posljedice odlaganja koža (ili čega već) po okoliš, poslije čega je opet spreman biti pozvan na odgovornost. Izvršit će se i izmjena Odluke o komunalnom redu, vjerojatno u smislu da se ukine mogućnost sklapanja ugovora o dovoženju smeća s područja izvan općine. Time se bura u dvorani Općinskog vijeća smirila i jedino je na koncu bilo zanimljivo vidjeti lica onih vijećnika koji će, prema donesenom zaključku, morati poći na odlagalište zajedno s federalnim ekološkim i komunalnim inspektorom.

U daljnjem tijeku sjednice, bilo je svakako i zanimljivijih tema od smeća, ali su vijećnici već bili iznureni. Treba ipak spomenuti razmatranja u pravcu poboljšanja uvjeta življenja i rada u seoskim mjesnim zajednicama. Posebice bi značajno bilo seoske vodovode staviti na upravljanje i održavanje JKP-u "Vareš", jer su, kako sada stvari stoje, neki nedovršeni, neki zapušteni, a svi redom bez zdravstvenoga nadzora. Na koncu i nešto što imponira čuti. Vareš je, po statističkim pokazateljima koje je iznio načelnik Policijske uprave Vareš **Meho Bajrić**, najsigurnije mjesto u kantonu, a zacijelo i šire. No, dok smo na jednoj strani mirni od sitnih prekršaja, javna je tajna da po pitanju gospodarskog kriminala na području vareške općine situacija nije ni blizu takva. **B**

Naslovnica knjige

SEDMA

NA ČAST I SRAMOTU

(Taib Terović: *Sedma*, Naša riječ, Zenica, 2006.)

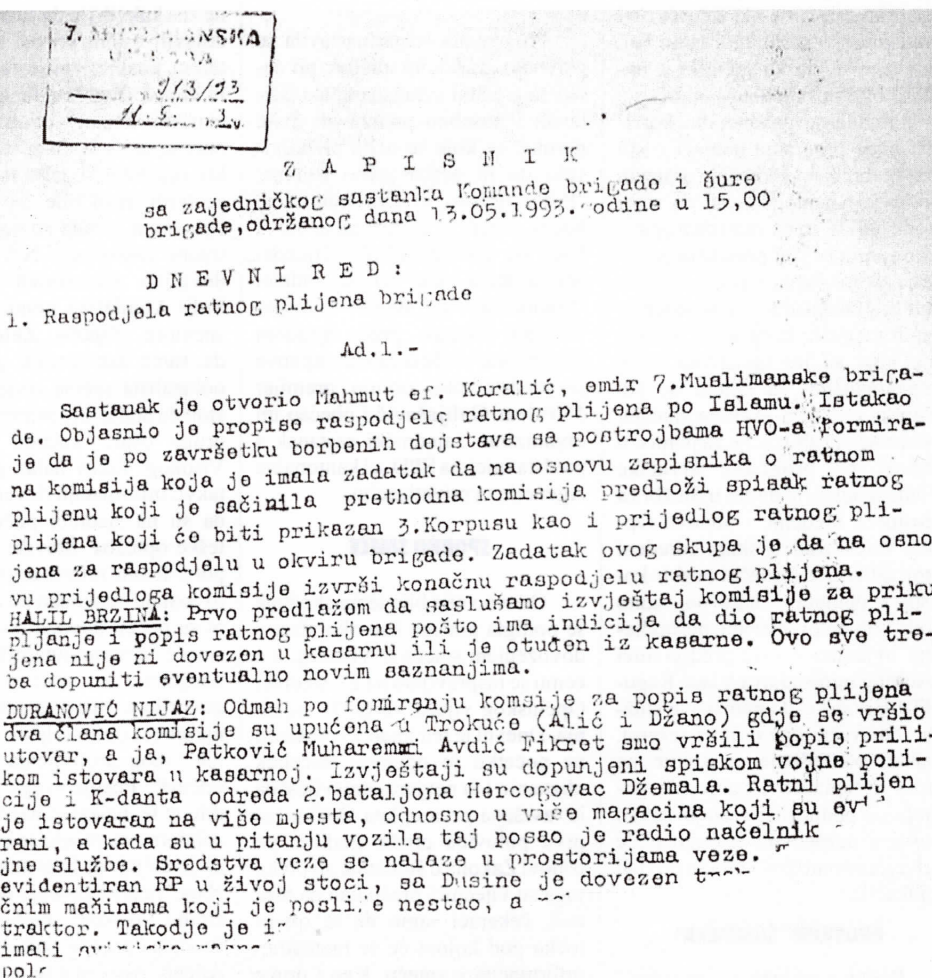
godina prije *Deklaracije o ljudskim pravima*.

Hajdemo ovo analizirati. Niveliranje i izjednačavanje znače isto, i čemu onda ponavljanje: jednom na stranom, a jednom na našem jeziku? Istina je da postoje neki centri koji žele izjednačiti sve strane u sukobu u BiH, ali čega se plaši *Sedma* ako je herojska i viteška, te kad je već "utemeljena na islamskim principima" i "moralnim načelima", a kad, znademo to, viteštvo znači plemenitost? Nije valjda da se zapovjednici i ideolozi *Sedme* stide svoje plemenitosti i ponašanja po Ženevskoj konvenciji? Naravno, ne! Oni su spaljivanjem "vrijednih dokumenata" htjeli izbrisati tragove zločina koje su počinili. Razmjerom zločina se ne možemo i nećemo baviti, jer oni koji se kunu "islamskim principima" i "moralnim načelima", morali bi znati da svatko tko ubije jednog (nevinog) čovjeka kao da je ubio cijeli svijet. Ipak, želimo se baviti onim što

je i bez dokumenata znano, premda je i ponešto dokumenata "spašeno".

Sedma je muslimanska i prije orgijanja oko Vareša te u samom Varešu bila čuvena kao mudžahedinska postrojba čiji pripadnici teroriziraju po Zenici i njezinoj okolici sve one koji ne žive po njihovoj projekciji Alahovih zakona, koja je učinila zločin u zeničkom katoličkom selu Šušanj, u katoličkim selima oko Kaknja, tj. Kraljeve Sutjeske (masakr u selu Drenovik npr.). Postoje zapisnici – no, naravno, ne i u ovoj knjizi, ali zato jedan takav podastiremo mi (vidi faksimil) – sa sastanka *Komande brigade i šure brigade* o raspodjeli ratnog plijena iz više od 30 hrvatskih sela oko Kaknja.

Kada je na red došao Vareš i postalo bjelodano da će u nj prodrijeti prejake snage Armije RBiH, od Izetbegovića je traženo da zaustavi Armiju na 24 sata, jer se HVO povlači i iseljava

Dokument o raspodjeli ratnog plijena

M i koji smo objavili nekolicinu knjiga znamo kako je to težak, zahtjevan i odgovoran posao. A kako to izgleda kad se radi neodgovorno i površno pokazuje *Sedma*, knjiga koju smo za vas, poštovani čitatelji, za ovu prigodu pročitati. U svojoj su neodgovornosti i neznanju autor i izdavač uspjeli napraviti greške čak i u CIP-u (katalogizaciji koju im radi Nacionalna i univerzitetska biblioteka)!

Kako onda uopće knjigu ozbiljno tretirati i zašto se bavimo knjigom koja je tako i toliko loša – pitat će se netko. Jednostavno, jer je riječ o ratnoj formaciji na zlu glasu koja se punim imenom zvala Sedma muslimanska brigada, a koja je svoje ruke okrvavila i na vareškom općini. I unatoč tome što je ta brigada upletena u najmračnije događaje tijekom općeg napada na Vareš 2. studenog 1993., ova knjiga o tome – šuti. Brišući cijela dva dana iz svoga ratnog puta, a u kojima je doslovce žarila i palila do konačnog ulaska u Vareš, *Sedma* i njezin autor svoju verziju priče o pohodu na Vareš nečuvenom lakom pomicu na 4. studenoga!

Krunski svjedok protiv *Sedme* (i knjige i brigade!) je rečenica koju je recenzent, nes(p)retni prof. Spahija Kozlić, napisao u najboljoj namjeri: "...pokušaj sveopćeg niveliranja, time i izjednačavanja 'strana u sukobu', ponegdje je i pokatkad izazivao i strah od podizanja optužnice, pa se znalo desiti da vrlo vrijedni dokumenti koji su svjedočili o herojstvu i nadljudskim naporima završe u plamenu." Autor, nasuprot ovome, piše da je kodeks Sedme muslimanske brigade "pravilo ponašanja bazirano na islamu, odnosno na istim principima na kojima su bazirana ponašanja po raznim rezolucijama i konvencijama UN-a i Ženevskoj konferenciji (to se ipak zove Ženevska konvencija!), jer ako se pažljivo uporedi vidljivo je da su i oni prepisani iz islama." (usp. str. 70) To je suludo kao i priča iz nekih bošnjačkih krugova da je *Ahdnama* najstariji dokument o ljudskim pravima, nastao čak 326 godina prije *Francuske revolucije* i 485

narod, da ne bi došlo do bespotrebnih civilnih žrtava. Obećao je i održao obećanje (tako da je 3. studenoga Vareš doista bio pust i u vojničkom smislu ničiji grad). Traženo je i to da u Vareš, ako je moguće, prvi uđe Drugi korpus, te da nikako ne ulazi Sedma muslimanska. Obećao je – i nije održao obećanje. Sručiti tolike korpuse (2., 3. i 6.) na Vareš kad je već postao nebranjen i svladan, pa dovesti još i Sedmu muslimansku značilo je posvemašnju razularenost, kaos i zločine u obliku ubijanja, rušenja, paljenja, i nadasve, nevidene pljačke – čak i u prisutnosti međunarodnih promatrača i medija! Štoviše, prema izvorima Unprofora, *Sedma* je u Vareš uletjela prva!

Da je na djelu bilo "herojsko oslobađanje Vareša" ili viteštvo Sedme muslimanske, to bi se dakako vidjelo u knjizi i bilo bi, s razlogom, stavljeno na sva zvona. Ovako, u poglavlju *Deblokada Vareša* (str. 121-124) na ukupno 40 redaka knjige (jer su tu i tri velike fotografije) o "herojskom pohodu", uza sve političke (dis)kvalifikacije neprijatelja, čitamo: "*Kao udarna snaga 3. armijskog korpusa 7. muslimanska započinjući svoj pohod u rano jutro 4. novembra '93. godine uspješno napreduje sa sjeverozapadne strane ubrzo ovladavši naseljem Pajtov Han, te selima Mir, Stupni Do, Bijelo Borje i Prnjavor, da bi već oko 9 sati sa dijelom svojih snaga dosegla predgrađe Vareš Majdan, a potom i dalje u susret jedinicama 2. korpusa koje takođe uspješno napreduju sa druge strane.*" Herojstva i viteštva, međutim, nigdje! Ušli su toga jutra, istina je – u sâm grad, u kome im nitko nije pružao otpor i, ako je to herojstvo, opustjelim gradom uzvikivali: *Alahu ekber!* A onda se nastavlja "viteštvo" ubijanjem zatečenih staraca u Vareš Majdanu, koje je prethodno – u ona dva dana koji su izbrisani iz memorije *Sedme* – iskazano mučenjem i okrutnim ubijanjem zarobljenih vojnika HVO-a na Perunu i Planinici, kao i spaljivanjem selâ Gornja i Donja Borovica, ru-

šenjem borovičke crkve, masakriranjem i spaljivanjem zatečenih borovičkih staraca... Podsjećamo: "*nije musliman onaj ko se izživljava na drugim ljudima, ma ko da su oni, kao i onaj ko uništava imovinu i čini druga nedolična djela!*" (str. 72)

U knjizi se ne veliča niti uopće spominje "pohod udarne snage 3. korpusa" tim pravcem i tim mjestima koja su pretvorena u najgora stratišta. Međutim, u *Ratnom biltenu* (br. 9) iz ožujka 1994., iz tada još euforičnih armijskih izvora, čitamo koristan podatak da su perunskim visovima ovladale "jedinice 6. korpusa i 3. korpusa. To su 304. bbr., 126. bbr., 310 bbr., 7. muslimanska, Frkina četa, itd.". Uzgred, u tom istom *Biltenu* za Borovicu se navodi da su je zapalili sami Borovičani prije povlačenja, što je izvan svake pameti, baš kao i pomisao da bi oni pritom iskasapili svoje starce, koje je poslije pronašao Unprofor, te još stigli oskrvnuti i razoriti vlastitu crkvu. A ni *Sedma*, pogotovu, nije knjiga koja bi posvjedočila "nadjljudske napore" kakvi su bili potrebni da se u dva dana spali na stotine objekata u obje Borovice i na Osretku. Zbog "niveliranja"!

Poseban je paradoks što knjiga sadrži popis svih pripadnika brigade s opaskama kad je koji od njih istupio ili poginuo, ali ne priznaje čak ni vlastite gubitke koje je imala tijekom "uspješnog napredovanja" u samom Varešu. Naime, prema službenim iskazima dvojice visokih časnika Unprofora pred Haaškim sudom, tijekom ophodnje kroz tek zauzeti Vareš 4. studenog oni su zapazili dvojicu ili trojicu pripadnika *Sedme* kako leže mrtvi na ulici, navodeći da je to bila posljedica njihovih međusobnih obračuna zbog ratnog plijena. Dakle, iako to nije učinila ova knjiga, netko je drugi – istini na radost – ipak dokumentirao stvarne događaje iz onih dana koje je *Sedma* istrgnula sa svoga kalendara, upravo u strahu od podizanja optužnica, o kom, kako smo prenijeli na početku, svjedoči Spahija Kozlić.

"Armija nije srušila nijednu crkvu..."(?)

Vratimo se na koncu pisanju i oblikovanju ove neuspjele knjige. Recenzent autorov stil ocjenjuje "poetskim oslikavanjem", što bi značilo višu razinu pismenosti, a autor se jedva odmaknuo od elementarne pismenosti koja znači poznavanje gramatike i pravopisa (npr. piše "ne bi smjeli" umjesto "ne bismo smjeli", svi su njegovi borci okarakterizirani kao: "ratnik bez premca" ili "heroj bez premca"), a stil mu je ratno-propagandistički kao iz ratnih biltena. (Doduše, autor je i bio član Informativne službe Sedme muslimanske brigade!) U knjizi je i mnogo materijalnih grešaka (za njega su Višnjići – Višnjić; ili Teševko Brdo, ali Teševsko selo; kraticu op. a. on piše op. aut.). A što se tiče tehničke izvedbe, knjiga je nekvalitetno lektorirana i korigirana. Dalje, knjiga ima preko 500 stranica, koliko ne bi imala ni povijest svih sedam ofenziva protiv Titovih partizana, i zato što je u njoj mnoštvo fotografija velikih formata. Čak i fotografija koje nemaju veze sa *Sedmom* (npr. srušenoga mostarskog mosta, str. 129; fotos stečka iz zeničkoga kraja, str. 28). Mnogo je fotografija na kojima borci poziraju (npr. u borbenom rovu četvorica na tri metra kako ne bi stajali da je u pitanju "odbrambeni bedem neprelazni", kako je potpisano ispod fotografije na str. 142.), a nebrojeno je puta autor objavio jednu te istu fotografiju i po tri-četiri puta (usp. str. 62, 97, 187 i 417; 92 i 170; 119, 225 i 243; 160 i 242; 190, 210 i 321; 138 i 200), te da ne govorimo o jednoj te istoj osobi koja se u knjizi pojavljuje i po sedam-osam puta, što nikad i nigdje dosad nije viđeno. No, zato je autor sakrio i grb i zastavu Sedme muslimanske(!), kao i mudžahedinski segment njezine povijesti (u početku je odred El Mudžahid bio u sastavu Sedme muslimanske!), što je posvjedočio tadašnji zapovjednik Turskog bataljuna Unprofora, a koji se s nekima od njih bio prinuden i vojno razračunavati u Zenici 1994. i 1995.

R. B.

[B]

"Rukopis" *Sedme* u Borovici

JASENKO KARAMEHIĆ ZNAISTVENIK MEDICINSKE STRUKE

PIŠE ŽELJKO IVANKOVIĆ

Malo je vareškoga svijeta koji ne zna doktora **Jasenka Karamehića**. Ali, većina ne zna da je on liječnik specijalist i profesor univerziteta sa svjetskim referencama. Dakle, još jedan od vareških uglednika koji je svoje vrijednosti išao potvrđivati i potvrdio u svijetu, a na čast i ugled i kraju iz koga potječe.

Premda je, slučajno, rođen u Banovićima (18. veljače 1953.), sve mu je ostalo vareško. Otac mu je Varešanin, osnovnu školu i gimnaziju završio je u Varešu, u Varešu je radio kao liječnik od 1977. do 1981., bio šef Dispanzera medicine rada i šef specijalističkih službi Doma zdravlja, a od 1988. do 1993. radio je kao specijalist internist i direktor Doma zdravlja Vareš. Za te je svoje poslove dobio i najznačajnije vareško priznanje, Četvrtaprilsku nagradu općine Vareš.

Sve drugo, ono što nije mogao uraditi u Varešu i po čemu se uzdignuo iznad vareške sredine, radio je i uradio izvan Vareša, na univerzitetkim središtima BiH, ali i svijeta. Medicinski je fakultet završio u Sarajevu 1977., specijalistički ispit iz interne medicine položio je 1986. u Sarajevu, magistrirao u Sarajevu 1988., a doktorirao 1993. u Tuzli. Danas je

uvaženi stručnjak imunolog u oblasti nefrologije. I onda ide sveučilišna karijera: za docenta je biran 1993., a izvanredni je profesor postao 1998. na predmetima farmakologije i toksikologije na univerzitetima u Tuzli, Zenici, Bihaću, Sarajevu. U međuvremenu je biran i za redovitog profesora na univerzitetima u BiH.

Naporedno s građenjem sveučilišne karijere, Jasenko se Karamehić stručno usavršavao na prestižnim europskim i svjetskim sveučilištima: Antwerpenu (Belgija), Beču i Grazu (Austrija), Hamburgu i Lübecku (Njemačka), Buffalu i Yaleu (SAD), Torontu (Kanada), Londonu (Engleska), Göteborgu (Švedska). Istovremeno je na tamošnjim sveučilištima, kao gostujući profesor, držao i predavanja.

Kao specijalist u oblastima imunofarmakologije, transplantacijske i kliničke imunologije, opće i kliničke farmakologije, te nefrologije drži stručna doplomska i postdiplomska predavanja na brojnim univerzitetima u zemlji i svijetu. Poseban segment njegove znanstvene karijere čine mentorstva, tj. vođenja postdiplomaca u izradi magistarskih radnji, članstva u uglednim medicinskim (farmakološkim, farmaceutskim, imunološkim, nefrološkim) udrugama u

Doktor Jasenko Karamehić

zemlji i svijetu ili sudjelovanje na stručnim projektima. Biografija Jasenka Karamehića je i u tom segmentu veoma plodna.

Saopćenja na kongresima, objavljeni radovi i knjige (bilo da je riječ o znanstveno-istraživačkoj publikaciji, univerzitetском udžbeniku ili praktikumu), te njihova citiranost u svjetski relevantnim i referentnim publikacijama, daje dodatni značaj i ugled znanstvenicima ovakvog profila.

Kako i ovdje, kao i u svakoj struci, posebno mjesto pripada publiciranim radovima, posebno ističemo Karamehićeve objavljene knjige i članke. U njegovoj stručnoj biografiji nalazimo do sada preko 170 objavljenih i saopćenih radova, te devet knjiga čiji je on autor ili suautor s drugim uglednim medicinskim, farmaceutskim i farmakološkim stručnjacima.

Knjige: *Praktikum Farmakografije* (1999.), *Perspektive Naučno-tehnološkog razvoja u BiH* (2001.), *Upotreba lijekova u nefrologiji, dijalizi i transplantaciji bubrega* (2002.), *Transplantacija organa* (2002.), *Transplantacija bubrega* (2004.), *Principi u kardio-*

vaskularnoj hirurgiji (2005.), *Molekularna biologija – primjena u medicini i transgenetici* (2006.) nose i njegov autorski, suradnički i urednički pečat. Knjiga *Transplantation of Kidney (Transplantacija bubrega)* prevedena je i na engleski jezik, te se nalazi na popisu službeno prihvaćenih nastavnih udžbenika na Univerzitetu Yale (Yale school of Medicine, New Haven, CT, USA), što je priznanje ne samo Jasenku Karamehiću i suautorima te knjige, nego i medicinskoj struci naše zemlje.

Popis pojedinačnih znanstvenih radova publiciranih od 1983. do danas, njihov broj i tematska raznolikost, čak i onome tko ne zna ništa o medicini, ukazuju na potpunu predanost struci, posvećenost znanstveno-istraživačkom radu, a referentna mjesta na kojima se pojavljuju – i kompetentnost.

Sasvim dovoljno da u Jasenku Karamehiću prepoznamo još jednog od značajnika i uglednika što ih je dao Vareš. Kako je riječ o čovjeku pred kojim su još godine rada, treba očekivati da će svoj status referentnog znanstvenika dodatno osnaživati.

B

**CVJEČARNA
PALMA
VAREŠ**

vl. Snježana Tomić tel. 032/ 843-465
843-321
mob. 061/ 793-032

PRIJEVOZ U ZEMLJI I INOZEMSTVU

svježe cvijeće • buketi • vjenčani buketi • aranžmani
lončanice • vijenci • pogrebna oprema i usluge

KATOLIČKE SVETKOVINE (2)

SVIJEĆNICA

(PRIKAZANJE GOSPODNJE)

PIŠE FRA IVICA VIDAK

Blagdan Gospodinova prikazanja (2. veljače) spomen je na događaj koji je opisan u Lk 2, 22-39 kada su Marija i Josip prikazali dječaka Isusa u hramu 40 dana nakon njegova rođenja i kada se on tom prilikom susreo sa Šimunom i Anom. Ovaj blagdan, uz blagdan Naviještenja Gospodinova ili Blagovijesti, spada u božićne blagdane koje slavimo izvan božićnog vremena, a koje završava blagdanom Isusova krštenja na rijeci Jordanu. U početku su oba blagdana smatrana Marijinim blagdanima, ali zbog otajstava koja se u njima časte kasnije su se počeli slaviti kao Kristovi blagdani.

Na Istoku je ovaj blagdan, o kom već govori hodočasnica Egerija, nazvan "blagdanom susreta",

Isusova susreta s hramom, Šimunom i Anom. Prvi su ga počeli slaviti kršćani Jeruzalema, a uveli su ga na traženje hodočasnika koji su željeli molitvom i razmišljanjem obilježiti mjesta Isusova života. Kršćani Istoka uveli su vrlo rano i procesiju na ovaj blagdan, a koja je označavala spremnost sudionika za susret s Gospodinom koji dolazi. Kad je tijekom VII. stoljeća blagdan uveden i u Rimu, pape su toj procesiji dale pokorničko obilježje. Zbog toga je sve do 1960. godine bila obveza nošenje ljubičaste boje liturgijske odjeće na taj dan, kako bi se dozivalo u pamet pokorničko obilježje procesije. Početkom veljače pogani Rima su vršili svečani mimohod kroz grad uz popratne nemoralne običaje.

Kršćani su zapaljenim svijećama željeli izraziti svoju vjeru u Krista kao svjetlo svijeta. Obred blagoslova svijeća za tu procesiju nastao je u Francuskoj u X. stoljeću i postupno je prihvaćen u cijeloj crkvenoj zajednici Zapada. Od blagoslova svijeća i procesije nastao je hrvatski naziv "Svijećnica" za ovaj blagdan. Ako pogledamo život jedne svijeće shvatimo da svijeća živi samo onda kad gori za druge. Prikazanje Isusovo u hramu zapalilo je svijeću – svjetlo koje obasjava svakoga čovjeka i čitav kozmos. Svatko od nas traži sreću, traži mir, zdravlje, složnu obitelj, prijateljstvo. U toj potrazi potrebno nam je svjetlo, da ne zalutamo i ne izgubimo se. Stoga nas ovaj blagdan potiče da tražimo svoj put u

putovima onih koji su prepoznali Krista kao svjetlo svijeta: u Marijinoj poniznosti, u Šimunovoj spremnosti da pomogne bližnjem u nevolji, u Aninom služenju cijeli život. Oni su prepoznali svjetlo i pustili ga da gori u njihovu srcu te tako pokazuje put drugima. Dopuslimo i mi da nas obasja Svjetlo života, kako bi time i naš život bio vrijedan i ispunjen.

3

NAJSTARIJA STANOVNICA VAREŠA

Ivanka Filipović (u pozadini: Kotorski zaljev)

NADOMAK STOTOJ

Slučaj je htio da baš uoči njezina rođen-dana Bobovac pokuca na vrata najstarije Varešanke – Ivanke Filipović rođ. Samardžić. Dana 6. veljače 2007. napunila je 97 godina!

Ivanka je podrijetlom Crnogorka, iz Risna u Boki Kotorskoj. Igrom sudbine, upoznala je Peru Filipovića dok je ondje bio na odsluženju vojnog roka i pošla za njega. Vjenčali su se 1936. u Vijaci. Kad je došla u Krčevine, bila je jedina pismena ženska osoba u selu. Bila je iznenađena težačkim životom, kakvoga nije upamtila u primorju.

Imali su petero djece, od kojih je dvoje rano umrlo zbog bolesti. Nakon što su proživjeli

30 godina braka, Pero je umro 1966. Ivanka je pak od troje djece dočekala troje unučadi i petero praunučadi. Za vrijeme posljednjeg rata slučajno se zadesila u rodnoj Boki te je ondje i ostala do svršetka sukoba, a potom se vratila u Vareš.

Trenutno živi s kćerkom i zetom u njihovu tek obnovljenju stanu u K-Objektima. Vitalna je i vrlo dobrog zdravstvenog stanja. Stoga, i te kako ima smisla poželjeti ovoj sugrađanki prvenstveno da prevali još tri preostala koraka do jubilarne stote, a onda i dalje. Od nas u Bobovcu u povodu rođendana Ivanki je darovana ova zavičajna panorama.

M. M. 3

ISPRAVAK I ISPRIKA

U prošlom (145.) broju lista "Bobovac" došlo je do niza ozbiljnih pogrešaka!

Na 2., 3. i 6. stranici osobna imena nisu istaknuta boldiranim (masnim) slovima, što je inače naša ustaljena praksa. Radi se o 20 imena i prezimena.

Također običavamo sve tuđice, te pojedine izvorne nazive naznačiti italicom (kosim slovima), a nijedna od ukupno 15 njih (anonymousi, rock, Oktoberfest...) nije istaknuta na taj način.

Na 3. stranici, u vijesti o obnovi Radničkog doma, u posljednjoj rečenici nedostaje ključni dio, a to je broj žiro-računa. Stoga broj žiro-računa objavljujemo u ovom broju.

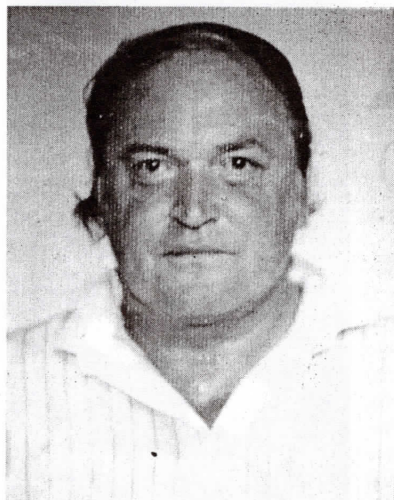
Na 5. stranici, u rubrici "In memoriam", kod spomena na pokojne Ivana i Štefice Dusper nedostaju njihove fotografije, a greškom su stavljene vinjete.

Na 13. stranici, opet u rubrici "In memoriam", došlo je pogrešaka u dvjema zahvalnicama (Marica Dujanović, Marija Gavran), konkretno kod nabrojavanja imena ožalošćenih. U broju 144 na istoj stranici i istome mjestu nalazile su se osmrtnice pokojnom Zvonimiru Čabrajiću, što objašnjava ali ne opravdava činjenicu da su se imena ožalošćene rodbine pokojnog Zvonimira našla pomiješana s imenima rodbine pokojne Marice i pokojne Marije.

Uz ispriku svim čitateljima, a napose obiteljima i rodbini pokojnih Ivana i Štefice, Marice, Marije, te Zvonimira, koju upućujemo u ime Uredništva, ponovno objavljujemo sjećanja na njih, onako kako su i trebala izgledati.

I na koncu, na 15. stranici, u skandinavci se našao jedan pogrešno opisan pojam. Naime, lijevo od polja u kome stoji ime autora skandinavke, umjesto "apsolutna samosvojnost" stoji "apsolutna samovoljnost", što dakako potpuno mijenja bit traženoga pojma. Ispričavamo se i rješavačima skandinavke zbog tog propusta.

Do svih spomenutih pogrešaka i propusta došlo je nepažnjom u Art companyju, gdje se vrši računalna priprema lista za tisak, čiju vam ispriku također prenosimo uz obrazloženje da je do istih došlo nenamjerno odnosno zbog instaliranja novog programa, koji očito nije najbolje funkcionirao.

Josip Hinger (1948.–2004.)

*"Žalostilo bi me ako bi
moja glazba služila samo
za puku zabavu,
moj cilj je da ona učini
ljude boljima".*

G. F. Händel

VAREŠKI VIRTUOZ

U današnje vrijeme nema nijedne televizijske kuće, a da ona u svom programu nema neki kviz. Pa, ako bi se dogodilo jednoga dana da jedno pitanje ovako glasi: "Još samo jedan grad u središnjoj BiH, uz Banju Luku, Sarajevo i Zenicu, početkom šezdesetih, imao je jazz-orkestar: koji je to grad?", ako itko, mi bismo znali odgovor – Vareš! Čak i one generacije Varešana koje se ne sjećaju tog vremena, naslućivale bi odgovor naprosto zato što je Vareš bio pojam svega kulturnog i naprednog.

U to ime ovoga puta prisjećamo se Josipa Hingera, vareškog profesora i predanoga glazbenog umjetnika koji je fascinirao svojom svestranošću, skromnošću i virtuoznošću. On svojom glazbom nije samo zabavljao, već uistinu oplemenjivao sve one koji su ga imali prilike slušati. Njegov doprinos glazbenoj kulturi i domaćima Vareša, koji je nastao iz ljubavi i entuzijazma, ostao je nenadmašen.

PIŠE PROF. ŽELJKO SERTIĆ

MAESTRO GRANDE

Razmišljajući o plemenitom liku pok. Josipa Hingera, često se sjetim riječi velikog njemačkog skladatelja s početka ovoga teksta. Sjećanje potiče refleksiju, misli se nadovezuju jedna na drugu i, šireći tako koncentrične krugove asocijacija, vraćaju me u ono prošlo vrijeme (doba zajedničkog dječastva i mladosti, neraskidivo vezanih za KUD "Jedinstvo") u kome je Josip ostavio neizbrisiv trag. Tijekom vremena kroz KUD "Jedinstvo" prodefilirale su brojne generacije, nekolicina članova se i profesionalno afirmirala na različitim

tim poljima (likovna i dramska umjetnost, glazba), ali u drugim sredinama. No, u dugoj i bogatoj tradiciji tog vareškog kulturno-umjetničkog društva, u doba njegova najvećeg uspona, Josip je na glazbenoj sceni okrunio jednu epohu i anticipirao novo razdoblje.

Josip je rođen u Varešu i do svoje relativno rane smrti nije ga napuštao, izuzev u vrijeme ratnog progonstva. Nakon svršetka studija germanistike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, po svom građanskom zvanju i zanimanju bio je profesor njemačkog jezika i književnosti, ali po unutarnjoj vokaciji bio je istinski glazbenik i, po mom dubokom uvjerenju (op-

rostite mi patetiku), veliki glazbenik.

Glazba kao umjetnost svojim univerzalnim govorom, ili "jezikom" koji ne poznaje nikakve barijere i koji svi ljudi na svijetu razumiju, najizravnije utječe na naše osjećaje i najdublje prožima ljudsko emotivno biće. A svaka duboka emocija izaziva kontemplaciju, potiče meditaciju, jednako kao što lijepo izrečena misao pojačava emociju. "Muzika je lirska paučina između srca i mozga" (M. Krleža).

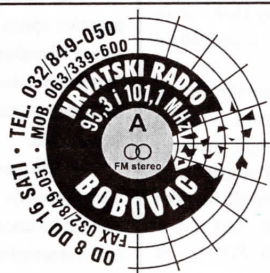
Da je to uistinu tako Josip je potvrđivao svakim odsviranim tonom. Nevjerojatnom snagom ekspresije, svoje subjektivne impresije znalački je prenosio na klavir, maestralno povezujući onaj fluid *ratia* i emocija. Njegove klavirske improvizacije bile su istinske lirske poeme širokog dijapazona, od elegičnih raspoloženja, melanholije, duboke meditacije, pa do razdragano raspevane radosti svakog doživljenog dana. Zvao sam ga pjesnikom klavira.

KAKO SE UČILO JAZZ

Glazbeni počeci sežu u rano djetinjstvo. Još kao učenici drugog razreda osnovne škole uključili smo se na glazbeni tečaj pri KUD-u "Jedinstvo". Bilo je to vrijeme velikog uspona kulturne djelatnosti Društva, koje tada masovno okuplja Varešane. Postojao je gradski zbor, dramska i literarna sekcija, folklor itd. Dramske predstave, večeri poezije i koncerti su bili redoviti. Zahvaljujući velikom entuzijazmu, te razumijevanju uprave Društva i tadašnjem predsjedniku Vinku Lekkiću, osnovan je revijalno-plesni orkestar, zapravo klasični "big band" jazz-sastav. Kupljeni su novi glazbeni instrumenti i osiguran stručni rukovoditelj (Josip Markušić-Dragec). Nedugo nakon osnivanja orkestra, Josip i ja, tada učenici sedmog odnosno osmog razreda osnovne škole, ušli smo u stalnu standardnu postavu kao najmlađi članovi.

**KVALITETA
KOJA SE
ČUJE!**

VAREŠ e-mail: radiobobovac@hotmail.com

Po programskoj koncepciji, orkestar je bio "zadužen" pratiti, tada vrlo popularne, festivale zabavne glazbe kao što su bili "Opatija" i "San Remo". Ali Josip, tada već sa zavidnom pijanističko-tehničkom virtuoznošću, unosi nešto novo: *jazz*. *Jazz* se kao glazbeni stil pojavio početkom 20. stoljeća i bio simbioza glazbenog folklora afro-američkih crnaca i zapadno-europske glazbene tradicije, stekavši vrlo brzo veliku popularnost diljem Europe.

Sve u orkestru privukao je taj novi stil pun specifičnih i za "europsko uho" neuobičajenih i složenih ritmičkih sinkopa. Kao vođa ritmičke sekcije orkestra, Josip je rješavao sve naše probleme. U to vrijeme, razumije se, nije bilo naprednih nosača zvuka kao danas, a čak i posjedovanje običnoga gramofona, s iglom koja se mijenjala, bilo je simbolom društvenog

statusa. Naravno, gramofon nitko od nas nije imao. Pri KUD-u je postojao jedan gramofon češke proizvodnje ("Supraphone"), ali nismo imali gramofonskih ploča s *jazz*-glazbom.

Da bismo pratili tadašnja glazbena zbivanja, slušali smo Radio Luxembourg, koji je u noćnim satima imao pristojnu čujnost, i tako "punili" svoju glazbenu memoriju. Taj radio je bio naš *solfeggio*. A onda se odnekud pojavila gramofonska ploča sa čuvenim hitom "Summertime" iz opere "Porgy and Bess" Georgea Gershwin, u interpretaciji legendarnog Louisa Armstronga Sachma. Josip ju je "skinuo" i tako je počela *jazz*-faza orkestra. Stjecajem sretnih okolnosti nabavljene su i originalne notne partiture drugih Gershwinovih djela: "Amerikanac u Parizu" i "Rapsodija u plavom" – zapravo koncerti za klavir i *jazz*-orkestar kojim je

S koncerta jazz-orkestra (Radnički dom, 1964.)

Josip, kao solist, proslavio sve nas na republičkim smotrama KUD-ova – kao i neke partiture Glena Millera.

ZBOGOM "ZLATNOM DOBU"

To je, dakle, bilo "zlatno doba" KUD-a "Jedinstvo", a koje je okrunio pok. Josip Hinger. A onda je naišlo neko čudno vrijeme s novim vodstvom, vrijeme prožeto snažnim recidivima soc-realizma i agit-prop načina poimanja umjetnosti, pa je bavljenje *jazzom* bilo, najblaže rečeno, ideološki sumnjivo. "Ma, kakav džez... Spjevaj ti meni, druže, nešto npr. o Mići traktoristi, kako bi se prije roka ispunio petogodišnji plan, pusti ti američku propagandu...", moglo se, primjerice, čuti. Pod parolom "stezanja kaiša" kao štednje u ime privredne reforme, orkestar je raspušten.

Josip je tada оформio kvintet, mali sastav koji je nastavio svirati na nezaboravnim igrankama u Radničkom domu. Pod njegovim vodstvom kvintet je evoluirao u respektabilan glazbeni ansambl i postao je, modernim jezikom rečeno, vareški kulturni *brand*. Na igranke u Radnički dom dolazili su mladi iz obližnjih općina: Breze, Visokog, Ilijaša, čak i iz Sarajeva.

I, da se vratim na onu Händelovu misao s početka: na igranke se nije išlo samo iz puke zabave, nego, zahvaljujući Josi-

pu, svaka je igranka bila mali koncert, glazbeni praznik za uho i dušu. Svi smo bili na neki način emocionalno obogaćeni i duhovno oplemenjeni, i uvijek s nestrpljenjem iščekivali narednu nedjelju.

Josip je posjedovao rijedak talent: osjećao je glazbu *a vista*; sama vizualna percepcija notnog teksta u njemu je stvarala jasnu akustičnu predodžbu sa svim, pa i najsloženijim elementima harmonijske i kompozicijsko-tehničke strukture. A, osim toga, erudit široke izobrazbe i kulture, bio je veoma jednostavan, skroman i neobično prijazan pri susretanju s ljudima. Po tome su ga upamtile i brojne generacije učenika vareškoga srednjoškolskog centra, gdje je radio kao profesor, kao i mladi vareški glazbenici koje je učio i uspješno uputio u tajne "zvonke radosti" – glazbe.

Moram spomenuti i to da je imao veliku podršku svoje plemenite supruge, pok. Ane, koja je na sebe nesebično preuzela breme obiteljskog života kako bi mu omogućila što intenzivnije bavljenje glazbom. Ljubav prema glazbi prenio je i na sina Igora, koji nastavlja njegovim stopama: završava studij germanistike i već je solidan klavijaturist.

Što još reći, osim: hvala Ti, maestro, za svaki trenutak radosti koji si nam priuštio. Bila nam je čast slušati Te, a mnogima i svirati s Tobom! **[3]**

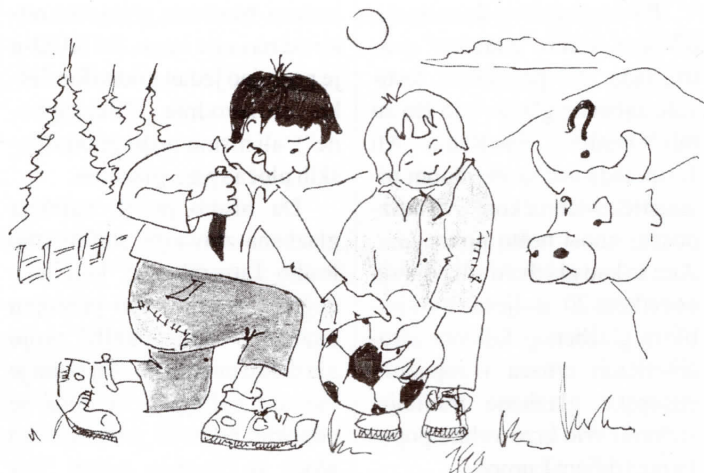

Josip je s klavirom proslavio Vareš

NAŠA MAGIČNA LOPTA

Iako smo u *Bobovcu* već imali serijal članaka o povijesti nogometa u Varešu (vidi brojeve od 30 do 56), u nekoliko kratkih nastavaka odlučili smo objaviti i novi materijal na istu temu budući da je riječ o anegdotama iza kulisa nogometnih terena. S malo službenih podataka, ali s mnogo pikanterija, ova će prisjećanja, uvjereni smo, pobuditi lijepe uspomene živućih nogometaša i lokal-patriota iz Markotičeve generacije, te učvrstiti neke opće spoznaje o duhu i mentalitetu vareškog čovjeka.

PIŠE MIROSLAV MARKOTIĆ

N ikada nisam uspio doznati na koji je način naš menadžer pok. Vinko Varešković uspijevao osigurati logističke uvjete za normalno funkcioniranje nogometnog kluba. Kad sam ga jedanput o tome upitao, samo se zagonetno nasmijao. Kasnije ću, kao amaterski djelatnik, i sâm saznati da to nije nimalo lako. A, među ostalim potrebama za pripremni i za natjecateljski period, ključne su bile nogometne lopte.

I opet ne znam kako se jednoga dana na treningu pojavila tzv. lopta

s kuglicom o kojoj smo nešto znali samo po čuvenju. Svi smo je gledali kao najvredniji dragulj, a zatim je išla od ruke do ruke kao trofej prvaka. Oduševljenje je kulminiralo kad nam je Vinko rekao da je smijemo i – šutnuti.

Do tada nogomet se igrao loptama koje su imale kožni omotač u koji se kroz prorez stavljao gumeni umetak (dušica). Taj bi se umetak napuhivao dok lopta ne dobije svoj oblik. Otvor na lopti zatvarao se kožnom vrpcom (šnjirom), kao sastavnim dijelom kožnog omotača.

Bile su komplicirane za održavanje i nezgodne za igru na mokrom i snježnom terenu. Dobivale su na težini pa je dolazilo i do ozljeda, naročito prilikom kontakta glavom s onim dijelom gdje je lopta bila zašnjiрана. Lopta s kuglicom bila je otporna na vodu i nije mijenjala težinu. Prvi dojam je bio da je i brža od šnjiране i bez treninga bilo ju je teže kontrolirati.

Prvo gostovanje s novom loptom imali smo u Kiseljaku, gdje je izazvala veliko zanimanje kod domaćih igrača, ali i sudaca koji su vodili utakmicu. No, poseban je problem bio kada bi lopta došla u posjed publike. Nakon dugog razgledanja i pipkanja, i čekanja igrača na terenu, utakmica bi se nastavila. U jednom trenutku morala je intervenirati milicija. Jedan djed je davao i novac samo da lopta ostane kod unuka kojeg je doveo na utakmicu...

Uslijedilo je gostovanje na Palama protiv Romanije. Kako se do-

maći igrači nisu najbolje snalazili s našom loptom, pred prepunim igralištem "nabrijanih" navijača Vareš je poveo 1:0. Poslije primljenoga gola, domaći trener je pozvao dvojicu igrača na dogovor. Efekte tog dogovora brzo smo doznali! Jedan od one dvojice snažno je raspalio po lopti i ona je preko visoke hrastove ograde odletjela izvan igrališta. Nakon izvjesnog čekanja, Krnja i ja smo se popeli na ogradu da vidimo što je s loptom. Bila je već u komadima; dva mladića su je izrezala nožem! Utakmica je zatim nastavljena običnom loptom. Na koncu je Vareš, rezultatom 1:4, izgubio utakmicu, ali i loptu.

Danas Kiseljak ima nogometnog drugoligaša i makar jedan semafor za reguliranje cestovnog prometa, dok su Pale sveučilišni centar manjeg bh. entiteta. Nekada nije dobro znati prošlost – zbog tuge!

B

- KOMPLETNA ORGANIZACIJA POGREBA
- PRIJEVOZ POKOJNIKA U ZEMLJI I INOZEMSTVU
- BUKETI • SVJEŽE CVIJEĆE • LONČANICE
- SVADBENI BUKETI • POGREBNI VIJENCI

tel. +387 (0)61/ 753-522
+387 (0)61/ 783-326

— DOBRO JE KAD DOBRO ZAVRŠI —

ODRON OPASNO ZAPRIJETIO

K ako smo već pisali, uz tipična objašnjenja o kašnjenju zbog raspisivanja tendera, potkraj jeseni započeti su radovi na proširenju regionalnog puta R-444, na dionici Prnjavor–Pajtov Han. Investitor je Vlada Zeničko-dobojskog kantona, a izvođač BBM "Amfibolit" Vareš. Radovi su ubrzo obustavljeni, iako je prva polovica zime protekla bez padalina i bez niskih temperatura, a radilište je ostavljeno bez adekvatnih mjera osiguranja.

Kasno navečer 30. siječnja

2007. veliki odron u potpunosti je onemogućio promet i primorao izvođače da se bar nakratko vrate svojim nedovršenim poslovima. Raščišćavanje samo jednoga prometnoga traka potrajalo je do podneva 31. siječnja, dok će za sanaciju i uklanjanje ukupne količine materijala koji je skliznuo na cestu trebati mnogo više vremena. Do daljnjega je nad prometnicom ostavljena i opasnost od dodatnog odrona...

S. P. B

"Srećom, nitko nije naišao...(!)"

Nije to bila noć kao druge.

Valovi su grlili obalu onako kako se zaljubljeni grle prvi put. Mjesec je rasipao zlatnu prašinu po zemlji nesebično kao što voli onaj koji zna da sutrašnjeg dana možda neće biti. A ja sam zamišljen lutao obalom. U pijesku su ostajali tragovi mojih stopa i beskrajne čežnje za blizinom.

Odjednom pred sobom ugledah predivnu školjku.

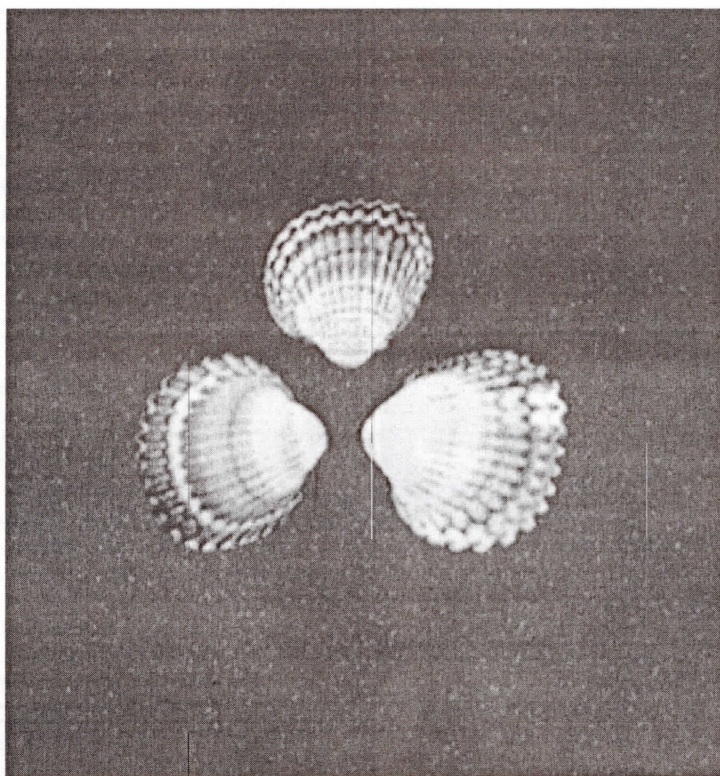
Sagnuh se da je dotaknem rukom, a školjka progovori. Nisam se uplašio. Jer u vremenima kad ljudi tako puno šute zbog straha da će biti ismijani i izigrani ne čudi da školjke progovaraju. Jer kad ljubav ne progovara kroz ljudska usta, počne govoriti kroz kamenje i školjke, kroz cvijeće i tužne oči psa. Ljubav ne zna šutjeti. Pjeva sve dok ne utihne i postane govor bez riječi koji je snažniji od olujnog vjetrova.

Reklaje:

Ti, što snove odvažno dijeliš s drugima, ti, što priznaješ nemoć i suze, ti, što ne kriješ od braće ljudi sumnje i strah, ti, što ispovijedaš da ne znaš bez ljubavi i topline, ti, što se ne strašiš biti prosjak!

Smiješ me uzeti, ako ćeš me darovati čovjeku za čiji blagoslov želiš koračati zemljom, čovjeku čije ti lice daje snagu da činiš dobro, čovjeku za čiji ćeš blagoslov težinu života nositi s tihom radošću koja se ne boji suza i patnje...

Stavih je u džep i krenuh dalje pitajući svoje srce kome li pripada ta školjka. Malo nakon toga pred sobom spazih drugu

MOJ SAN

ALEN KRISTIĆ

školjku – još sjajniju i ljepšu. Kad joj priđoh, progovori i ona:

Ti, što u srcu kriješ velike snove, ti, koji si satkan od nemira i čežnje, ti, koji slutnjom dodiruješ nebo zapleten u zemlji, ti, koji znaš očaju gledati u oči i probdjeti tjeskobnu noć molitvom tjerajući sjene zla od voljenog lica koje je daleko!

Smiješ me uzeti, ako ćeš me darovati čovjeku kraj kojeg s

tebe spadoše okovi straha od izručenja smilovanju i ljubavi voljenog bića, čovjeku u čijoj si sjeni kroz suze učio ljubiti ljubavlju koja ne traži svoje, čovjeku na kojeg si izlio svu ljubav svoga srca ne bojeći se praznine u sebi utješeno vjerom da će zaštićen slapom ljubavi vedro i sigurno koračati zemljom...

Primih je nježno na svoj

dlan i skrih u mali pretinac košulje tamo negdje blizu srca. Kad pomislih da je svemu kraj, pogled mi privuče neodoljiv sjaj još jedne školjke na samom rubu morske obale. Znao sam, progovorit će i ona!

Ti, koji sanjaš da voliš mirno i do kraja nesebično, ti, koji moliš da možeš biti onakav kakvim te voljeno lice sanja, ti, koji sanjaš da ti srce voli bez grča i straha od gubitka, ti, koji moliš da grubost nikada ne zapleše ples na tvojim usnama i dlanovima ruku, ti, koji moliš da ti gorčina nikada ne potamni sjaj očiju i usana smijeh, ti, koji moliš za vjernost i onda kad vjernost jako boli!

Uzmi me, ako ćeš me darovati onome tko ti svaki dan nedostaje više od svega, onome čije ime uz Božje svako jutro zajedno kao molitvu izgovaraš, onome kome želiš da raste svaki dan sve više u dobroti i nježnosti, onome kome želiš da bude prijatelj Božji, onome kome želiš više radosti i blagoslova nego samome sebi...

I dok su mi suze tekle niz lice uzeh i tu školjku i poljubih je nježno kako snivam da ću poljubiti jedno lice. Tada zazvoni sat u mojoj sobi i shvatih da je to sve bio san. Tjerajući od sebe umiljati jutarnji drijemež vidjeh na stoliću kraj kreveta tri čarobne školjke.

Zadrhtah, a šutnja preteče riječi.

Shvatih na prepad da školjke pripadaju

TEBI...

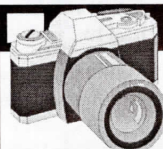
3

- ♦ školski pribor
- ♦ uredski materijal
- ♦ blokovska roba
- ♦ darovni program

**KNJIŽARA
TERZIĆ**

VAREŠ, Put mira 4
mob. 061 791 133

**KLARIN
FOTOZAPIS**

Dok se mi sjetimo
na čemu sjedimo,
drugi će s razvojem
već biti daleko.

PIREDIO J. KLARIĆ

TUŽNO SJEĆANJE (15.I.2006. - 15.I.2007.)

Dana 15. siječnja 2007. navršila se godina dana
otkako je preminula naša draga

SILVANA GRABOVAC
(1978. – 2006.)

S neizmjenom ljubavlju čuvamo uspomene na tebe.
Počivaj u miru Božjem!

Majka Ankica, otac Franjo, brat
Romano s obitelji i sestra Romana

ZAHVALNICA

Dana 15. siječnja 2007. navršilo se 40 dana otkako
nije s nama naša draga

MARICA DUJANOVIĆ
(1921. – 2006.)

Hvala svima koji su nam izrazili sućut i bili uz nas u
najtežim trenucima.
Počivala u miru Božjem!

Ožalošćeni: brat Mijo, sestre Ranka i Jelena, nevjesta
Ana, zet Danijel, sestrice, sestrična, bratić i bratična

SPOMEN

Na naše drage

**IVAN
DUSER**
(2002. – 2007.)

**ŠTEFICA
DUSER**
(1980. – 2007.)

Sjećanje na vas ostaje nam vječno.
Počivali u miru Božjem!

S ljubavlju, vaši najdraži

ZAHVALNICA

Dana 21. siječnja navršilo se 40 tužnih dana otkako je
prestalo kucati srce naše drage

MARIJE GAVRAN rođ. Pavić
(27.IX.1937. – 11.XII.2006.)

Izražavamo iskrenu zahvalnost svoj rodbini,
prijateljima i poznanicima koji su nam osobno izrazili
sućut u povodu smrti naše Marije i svojom je prisutnošću dostojanstveno
ispratili na vječni počinak.

Počivala u miru Božjem!

Tvoji najmiliji: suprug Božo, sinovi Andrija, Bono, Tomo i
Velimir, kćerke Jadranka, Lena i Magdalena, nevjesta Katarina

ZAHVALNICA

Dana 21. veljače navršit će se 40 dana otkako je
preminuo naš dragi

MATO MARIJANOVIĆ pok. Ivana
(27.VII.1941. – 12.I.2007.)

Izražavamo iskrenu zahvalnost rodbini, prijateljima,
stanarima zgrade P+8, mještanima Semizove Ponikve,
djelatnicima Doma zdravlja, vareške podružnice "Napretka",
"Profitexa", te općinskom načelniku, koji su bili uz nas ili nam pomogli
na bilo koji način. Posebna hvala fra Ivici, dr. Bećiru, Lariji i Rajku.

Počivao u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

POSljednji POZDRAV

Dragom svaku i tetku

MATI MARIJANOVIĆU
(1941. – 2007.)

Tvoga poštenja i dobrote uvijek ćemo se sjećati.

Počivaj u miru Božjem!

Elza, Dragica, Romeo i Boris

IN MEMORIAM

Ocu glavnog i odgovornog urednika našeg lista

MATI MARIJANOVIĆU
(1941. – 2007.)

Kolege iz Uredništva "Bobovca"

POSljednji POZDRAV

Dana 24. veljače navršit će se 40 dana otkako je
preminuo naš dragi

FILIP DODIK
(1926. – 2007.)

Počivao u miru Božjem!

Ožalošćeni: supruga Radojka, sestre Barbara i Anka
s obiteljima, obitelji Dodik, Šurkić, Vračarić,
Čukuranović i Petković, te ostala rodbina

U SPOMEN

PETAR RADOŠ
(3.III.1929. – 20.II.1997.)

BERNADICA RADOŠ
rođ. Matić
(19.I.1955. – 14.II.2005.)

S ljubavlju, poštovanjem i zahvalnošću čuvamo uspomenu na vas.

Počivali u miru Božjem!

Alojzije, Jeronim, Mladen i Zdravko Radoš
s obiteljima

IN MEMORIAM

BERNARD IDŽAKOVIĆ
(30.I.1977. – 30.I.2007.)

NEVENKA IDŽAKOVIĆ
(13.II.2006. – 13.II.2007.)

Dragi naši, sjećanje na vas će trajno
ostati u nama jer voljeni nikad ne umiru.

Počivali u miru Božjem!

Vaši najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (25.VIII.2006. – 25.II.2007.)
Dana 25. veljače 2007. navršit će se tužnih 6 mjeseci
otkako je prestalo kucati srce moje voljene supruge

BERNARDE KOLAKOVIĆ rođ. Prskalo

Draga Bernarda, s tobom je otišla sva ljubav, sreća i
veselje, a ostala beskrajna tuga u mom srcu. Znala si
koliko te volimo i da te nikada zaboraviti nećemo. Da
nam ostaneš uvijek u srcu i sjećanju.

Tvoj suprug Pero, djeca i unučad

TUŽNO SJEĆANJE (4.II.2003. – 4.II.2007.)

Dana 4. veljače navršile su se 4 godine otkako nije s nama naša draga

KATA MAŠIĆ rođ. Lukić

Bila si i ostala naš andeo.

Počivaj u miru Božjem!

Zahvalna djeca: Ivo, Zdravko i Jelena s obitelji

TUŽNO SJEĆANJE (6.II.1997. – 6.II.2007.)

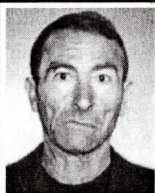
na našeg dragog supruga, oca i djeda

ANTU LOVRENOVIĆA

Uvijek si u našim srcima i mislima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (7.II.2002. – 7.II.2007.)

Dana 7. veljače 2007. navršilo se 5 godina otkako nije s nama naš dragi

ANTO MAROŠEVIĆ Mije

Vječno ćeš živjeti u našim srcima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (7.II.2004. – 7.II.2007.)

Dana 7. veljače 2007. navršile su se 3 godine od smrti naše drage

JELENE KLARIĆ rođ. Božić

Vrijeme prolazi, ali sjećanja na tebe ostaju u nama.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (10.II.2004. – 10.II.2007.)

Dana 10. veljače 2007. navršile su se 3 godine otkako nije s nama naš dragi

FRANO KRIŠTIĆ

Znaj da nikad nećeš otići u zaborav, jer mi te volimo i za tebe molimo.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji: supruga, sinovi, nevjesta i unučad

TUŽNO SJEĆANJE (14.II.1994. – 14.II.2007.)

Dana 14. veljače 2007. navršava se 13 godina otkako nas je napustio naš dragi

ŠIME URBAN

Najbolji uvijek odlaze prerano. Uvijek ćeš biti u našim srcima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoja supruga Ana, kćerke Tanja i Jadranka, zetovi i unučad

TUŽNO SJEĆANJE (15.II.2006. – 15.II.2007.)

Dana 15. veljače navršava se godina od smrti naše drage supruge, majke, bake i sestre

ANICE ANDRIJEVIĆ rođ. Dodik

Uvijek si sa nama.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (16.II.2006. – 16.II.2007.)

Na našu dragu majku

JANJU ŠTEFANIJU IDŽAKOVIĆ

Tvoj svijetli i dragi lik uvijek će biti u našim mislima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji Dragica i Dragan

IN MEMORIAM

dragom

JOZI ZLOVIĆU

(22.VIII.2005. – 22.II.2007.)

Sjećanje na tebe, tvoj dragi lik i dobrotu je neprolazno.

Počivao u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (23.II.1991. – 23.II.2007.)

Dana 23. veljače 2007. navršit će se 16 godina od smrti naše drage

ADELE FRANJKIĆ rođ. Šimić

Sjećanje na tebe ostaje živjeti u nama.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE (22.I.1997. – 22.I.2007.)

Navršilo se 10 tužnih godina otkako nije s nama naša voljena mama i baka

DRAGICA KALFIĆ rođ. Semunović

Ne blijedi slika na tvoj dragi lik, tvoju dobrotu, plemenitost i sretan život proveden s tobom.

Tvoja djeca Mijo, Kaća, Nada, Željko i Miroslav, unučad Silvana, Onjegin, Saša, Mijana, Goran i Nataša, nevjeste Kaća, Božana i Rosanda

**IN MEMORIAM
JELENA JUROŠ**

rođ. Pejčinović
(19.II.1984. – 19.II.2007.)

BOŽO JUROŠ
(19.III.2002. – 19.III.2007.)

Samo mi koji vas neizmerno volimo znamo kako je živjeti bez vas. Prazninu nam puni molitva i nada da ste našli svoj vječni mir.

Vaša zahvalna djeca: sinovi Jozo i Anto, kćeri Katarina i Zdenka, unučad Dado, Mijana, Gabi, Anita, Irena i Neda, nevjesta Antonija, zetovi Mijo i Zoran

ŠTO IZVOZIMO, A ŠTO UVOZIMO

PIŠE DUNJA ŠEGO

KORPA ZA SMEĆE

Šetali jedan čovjek i jedna žena ka krivini Kotinoj, kamion što vozi smeće kraj njih prođe... joooj! Kako je to smrdilo, ljudi, ne možete vjerovati – pričao je par o iskustvu svom. Normalno da smrdi, pa tko je još vidio kamion sa smećem koji miriše – reče netko i otada se na račun dvoje šetača mnogi zabaviše. Sve dok nije zasmrdilo svima...

E, kad su još neki bili užasno zapahnuti i kad je suha trava uz cestu do Kote počela venuti, preostalo je pomisliti na svega dvije mogućnosti: ili nešto nije u redu sa smećem ili s tim kamionom, možda mu više ne *dihuje* onaj bubanj... Varešani su majstori koji brzo nadodu svakom kvaru, ali otkriću koje je slijedilo nitko se nije nadao.

Kamion nije bio vareški nego visočki. I nije bio u kvaru, nego je vozio kvarno smeće. Nekakav organski otpad. Prvi komentari koji su pali, bili su posve predvidljivi: mi njima Sud, oni nama kože i na takvo se što samo u nas pristati može. Bio je to vrhunac izvođenja ekshibicija s ovim gradom koji je totalno razljutio građane. I zatalasali su.

Sve kad bi negdje u nekom postojalo neko divno smeće, ma kad bi bilo lijepo 'k'o upisak' – donedavno smo vjerovali – nitko i nipošto ne bi pretvorio Vareš u tuđu korpu za otpatke. Ali, otkako je ustanovljena i takva grana vareškog privređivanja, da se prihvaća tuđe smeće i istresa doslovce sebi za vrat, sve upućuje na to da smo doista u gadnoj fazi!

ČUVAJ SE ODRONA

De, napiši tamo da je nekad i bolje što nismo u Europi – da jesmo, imali bi oluju, a ovako nas je mašilo... Doista, pored raznih nedaća koje su se sjatile u ovu kotlinu, moj je savjetnik dobro zapazio da smo bar što se nedavnih vremenskih nepogoda tiče bili zaobiđeni.

Ako ćemo pravo, čini se da posljedice zagrijavanja planeta na ove naše krajeve djeluju samo pozitivno. Već smo ostavili za sobom dobar dio zime, a snježni oblaci nad Varešom jedva se triput počeli. Žitelji selâ su sretni, a strojevi za čišćenje snijega počeli su hrdati.

U uspravnoj zimskoj službi neki su počeli i duboko hrdati. Iako se na stepeništima u gradu i na okolnim cestama snijeg pretvarao u led, onaj poznatiji 'k'o staklo', to izgleda više ne rješavaju komunalci, pa bi se valjda trebalo obraćati staklarima da oni providaju s njim.

I taman kad su vozači primijetili da su sretni što ove zime nemaju nikakvih problema barem s Kapijom, jedne večeri pred njima se ondje ispriječio silan odron. Potkopano brdo, kom je postalo naporno čekati izvođače i proljeće, odlučilo se ultimativno spustiti na cestu.

Tako smo i bez oluje dobili izvanrednu situaciju u prometu. Do Sarajeva se stizalo uz presjedanje na Kapiji i umrljanih cipela zbog prelaska preko odrona. Ako je nekome baš tad stigla neka važna roba, morao je to na leđima prekrcati u automobil na drugoj strani.

I dok je trajalo raščišćavanje, pomislih – kakve je tek posljedice toga prijedpodneva moralo pretrpjeti kantonalno gospodarstvo?! Trebalo je samo vidjeti kolika se kolona kamiona s prikolicama, koji su krenuli po vareške trupce ili po staro željezo, stvorila kod odrona.

No, kako je osim izvoza iz Vareša, zakratko bio proradio i uvoz, lako se tog jutra kod Kapije mogao dogoditi nesvakidašnji biološki incident. Da se kojim slučajem među praznim kamionima s prikolicama zaustavio i onaj pun visočkih otpadnih koža, pa ni naprijed ni nazad, svi bi se vozači toliko ispovaljali da bi vareški resursi poslije toga bili ostavljeni na miru barem dva-tri dana.

TRAŽEĆI MEMSU

Mnogi ljudi očajnički traže načina kako bi ostavili traga i kako bi im ime bilo negdje zabilježeno. Da se zna da su oni netko i nešto. A načinâ ima bezbroj. No, tko hoće svjetsku slavu, nema mu druge nego osmisliti i izvesti neki pothvat za Guinnessovu knjigu rekorda.

Pošto se svijet danas zove globalnim selom, a i mi svoj Vareš smatramo selom, reklo bi se da smo opet ukorak s tim svijetom i vremenom. Pa kad netko željan slâve sîde s brda, njemu se čini sasvim dovoljnim da se istakne tu u selu Varešu koje mu je pred nosom.

Nije lud ići tražiti to globalno selo i da ga se upisuje u neku knjigu. Knjige danas malo tko čita jer je život užurban. Ljudi mnogo putuju i čitaju usput marketinške poruke s velikih plakata kraj ceste. Tako rade dva posla odjednom i navečer njihove oči uopće nisu za čitanje.

Polazeći od tih činjenica neki je gulanfer došao na ideju da propagira sebe u vareškim gudurama. Na potpornim zidovima i betonskim stupovima uz cestu od Breze do Vareša ispisivao je svoje ime i ime stranke kojoj valjda pripada, i podaleko je stigao u toj kampanji.

Ime mu se pokazalo prilično otpornim na sve atmosferske utjecaje tako da ima dobre izgleda dočekati još koje izbore bez dodatnih ulaganja. Vjerojatno se tako potpisivao i po fasadi svoje kuće, pa bi ga istražni organi kad-tad mogli barem slučajno identificirati.

Takav žar šteta bi bilo ne iskoristiti. Usmjeriti u društveno koristan rad; četku i kantu, i zidovâ preda nj. Da ih pere, a ne da opet dođe u dodir s kakvom vodootpornom bojom. Ionako već oni što rjeđe polaze k nama pomisle da nisu na cesti za Vareš, nego za neki Memsingrad.

NAŠA STARINA (14)	BESPOGOVORNO, SMJESTA (fig.)	DEBATA, RASPRAVA	JEZIK U DEŽELI
HALILOVIĆEVA STRANKA			
GRČKI BOG VJETROVA			
NEVOLJA, NEDAČA			
MAGAREČI NJAK			
NAZIV			
... I JANG			

B	PROTESTANTSKI SVEĆENICI	ZEMLJIN POLUTAR	BLATO, KAL (množ.)	SVETIŠTE KUĆNIH DUHOVA LARA	ROD (UGLAVNOM) OTROVNIH GLJIVA	Autor: MOLIERE	TRIFUN ODMILA (TRIŠO)	NADIMAK RADKA POLIČA	POPITI NA ...	TISKAR
SPRAVA ZA GLAČANJE RUBLJA NA SLICI						TRSTIK				
BUČNO ODOBRAVATI, KLICATI						ŽITELJ IKE KOD OPATIJE				ITALIJA
ŽENA KOJA SE BAVI SVIRANJEM									DRAGAN JERKOVIĆ	POTRESAN DOGAĐAJ
ČOVJEK S VELIKIM TABANIMA								MARA U DALMACIJI	RIBARSKA MREŽA	
OTORINO-LARINGOLOGIJA (razg.)								DONJI DIO SAONICA		
								NIKO PULIĆ		
RITI, ROVATI							MANEKENKA CAMPBELL			
INDONEŽANSKI NAZIV ZA NOVU GVINEJU							ŠAMPION			

RJEŠENJE SKANDINAVKE, vodoravno: bps, eol, zlo, rev, ime, jin, eks, pegla, trščak, aklamirati, i, sviračica, dj, tabanaš, mare, otorina, plaz, rovlit, naomi, irijan, prvak.

BOBOVAC

LIST VAREŠKIH HRVATA

osnivač i izdavač: HKD "Napredak", Podružnica Vareš ♦ za izdavača: Željko Franjić ♦ adresa uredništva: 71330 Vareš, Stojkovići bb, tel.: 032/ 849 050, fax: 032/ 849 051 ♦ internetska adresa: <http://www.vares.pp.se> ♦ e-mail: listbobovac@hotmail.com ♦ žiroračun u KM: 199-047-00042902-61 kod ABS banke d.d. Sarajevo, s naznakom: za list "Bobovac" ♦ naklada: 1000 primjeraka ♦ izlazi jedanput mjesečno ♦ glavni i odgovorni urednik: Mladenko Marijanović ♦ uredništvo: Vladimir pl. Alaupović, Zlatko Filipović, Željko Ivanković, Čedomir Jelić, Stjepan Šurkić i Mijo Vidović ♦ računalna priprema: "Art company" d.o.o. Kiseljak, tel./fax: 030/870-974, tel.: 030/871-564; e-mail: art.company1@tel.net.ba ♦ tisak: "Yoker" Busovača

Rješenjem Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i športa Federacije BiH, broj 08-651-311-4/98, list "Bobovac" upisan je u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 817, a mišljenjem istog ministarstva oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda

BOGUNI

Mrka ljepota planine Zvijezde krije u sebi i ovaj kutak prirode koji treba posjetiti i doživjeti. Nekoliko kuća, mahom vikendica, na osunčanoj i pitomoj zaravni podno stjenovite Kruškovice, čini naselje Boguni.

Mnogi ljubitelji prirode, nakon predaha u Šiminu Potoku, zadaju sebi cilj odšetati kroz šumu dva-tri kilometra u pravcu Križa i Boguna, gdje ostanu opčinjeni krajolikom koji se na jednom otvara i iznenađeni jelenima i košutama koji se bez straha počnu motati oko nogu te jesti posjetitelju iz ruke.

Na gazdinstvu Mladena Maroševića, koji se bavi uzgojem ove plemenite divljači, Bambi i Bambina su pravi lijek nakon svakodnevice i napornog rada – svojom ljepotom i plahošću stvaraju ugođaj i oku i duši.

Priredio J. Klarić

